

Incumbensa da la fracziun da la PPS concernent in rapport davart las experientschas cun la dispensaziun da linguas estras sin il stgalim real

In sguard en il passà mussa ch'il è stada ina pratica usitada e pedagogicamain raschunaivla da betg pli eleger l'emprima lingua estra talian en la regiun linguistica dal Grischun tudestg e la segunda lingua estra englais en il Grischun talian per rinforzar ils roms principals matematica ed emprima lingua.

Tuttina duai quai da nov esser pussaivel mo pli cun la permissiun da l'uffizi, schebain che nagin na stat pli datiers a las scholaras ed als scholars che la direcziun da la scola e las persunas d'instrucziun. Quest proceder resguarda la PPS sco birocraziun nunnecessaria d'in process, che n'ha nagina plivalur per las scholaras ed ils scholars e per la scola.

Actualmain existan in tractament inegal da scholaras e scholars da lingua estra e da tals che han sco lingua materna ina lingua chantunala sco er ina cuntradiziun: d'ina vart insista la regenza sin il princip dal tractament egal da tut ils roms obligatorics ed ha abolì la pussaivladad da betg pli eleger ina lingua estra obligatoria. Da l'autra vart crodan d'avent sin il terz stgalim superiur schizunt 3 lecziuns dals roms da basa uschè impurtants dal sector da las lecziuns obligatorias, e quai en il rom da l'individualisaziun. In punct central dal Plan d'instrucziun 21 è, stimadas collegas e stimads collegas, il rinforz da l'individualisaziun, en spezial a la fin dal temp da scola obligatoric. Uschia duain las scholaras ed ils scholars vegnir preparads meglier per las scolars da cuntinuaziun ed en spezial per la furmaziun professiunala. Quest intent sta en cuntradiziun cun la pratica nova e bler pli difficila dal betg pli eleger ina lingua estra resp. per "vegnir deliberà da singuls roms".

Uschia resta er anc averta la dumonda tge ch'i capita cun scholaras e scholars che midan dad auters chantuns en il chantun Grischun? Stuessan quellas e quels, en cas d'ina midada en il chantun Grischun en la vegliadetgna dal 3. stgalim superiur, anc midar p.ex. dal franzos al talian? U èsi qua pussaivel da chattar soluziuns pragmaticas sin plaun da la scola?

E natiralmain: tge resursas supplementaras vegnan messas a disposiziun dal chantun, uschia che la scola sco instituziun e las persunas d'instrucziun possian guardar che las cumpetenzas da basa en ils quatter champs matematica, lingua da scola, 1. lingua estra e «natira, uman e societad» vegnian cuntanschidas?

Nus constatain ch'igl è pussaivel en auters chantuns, sco p.ex. en il chantun Lucerna, da betg pli eleger linguas estras sin il stgalim superiur er suenter l'introducziun dal Plan d'instrucziun 21.

Pervia da quai inoltrescha la PPS dal Grischun la suandanta incumbensa:

La regenza preschenta

- avant la scadenza da la fasa transitorica concernent la realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 in rapport davart las experientschas ch'èn vegnidas fatgas cun l'aboliziun da la pussaivladad da betg pli eleger linguas estras obligatorias.
- ina cumparegliaziun cun ils chantuns Lucerna ed Argovia che porschan tuts dus la pussaivladad da betg eleger in rom sin il stgalim superiur er suenter l'introducziun dal Plan d'instrucziun 21.
- propostas da soluziun alternativas concernent ina procedura simpla per "vegnir deliberà da singuls roms".

Cuira, ils 29 d'avust 2019

Favre Accola, Brandenburger, Della Cà, Dürler, Gort, Hug, Koch, Salis